

แนวทางปฏิบัติตามโครงการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายและการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันและสิทธิของคนไทย
ที่ตกหล่นทางทะเบียนราษฎร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

ประเด็น	แนวทางปฏิบัติ
๑. คุณสมบัติของบุคคล เข้าร่วมโครงการฯ	๑.๑ ประเภทของบุคคลที่เข้าร่วมโครงการฯ ๑) บุคคลที่อ้างว่าเป็นคนไทยที่ยื่นคำร้องขอแจ้งการเกิดเกินกำหนดหรือขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) ตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ๒) ชาวเขาและบุคคลบนพื้นที่สูงที่ยื่นคำขอลงรายการสัญชาติไทยตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการพิจารณาขอลงรายการสถานะบุคคลในทะเบียนราษฎรให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง พ.ศ. ๒๕๔๓ ๓) บุคคลที่ยื่นคำร้องขอเปลี่ยนแปลงสถานะในเอกสารทะเบียนราษฎรจากคนที่ไม่มีสัญชาติไทยเป็นผู้มีสัญชาติไทยโดยการเกิด โดยผลของกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ ๑.๒ ต้องเป็นผู้ด้อยโอกาส ผู้ยากจน หรือผู้ยากไร้ และมีบิดา มารดา หรือญาติร่วมสายโลหิตที่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) ระบุนสัญชาติไทย ซึ่งสามารถตรวจสอบพิสูจน์สารพันธุกรรม เพื่อการมีสัญชาติไทยได้ ๑.๓ บุคคลที่มีปัญหาคอร์รัปชันทางทะเบียนราษฎร และบุคคลที่เป็นคู่ตรวจอ้างอิงต้องมีคุณสมบัติตามเงื่อนไขการตรวจหาความสัมพันธ์ทางสายโลหิตของหน่วยบริการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมาย หรือหน่วยให้บริการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายสามารถตรวจหาความสัมพันธ์ทางสายโลหิตได้
๒. วิธีการเข้าร่วมโครงการฯ	เมื่อสำนักทะเบียนอำเภอและสำนักทะเบียนท้องถิ่น ได้รับคำร้องขอแจ้งการเกิดเกินกำหนดของบุคคลสัญชาติไทย หรือขอเพิ่มชื่อและรายการบุคคลเข้าในทะเบียนบ้าน (ท.ร. ๑๔) หรือขอลงรายการสัญชาติไทยในเอกสารการทะเบียนราษฎร และนายทะเบียนพิจารณาพยานหลักฐานและพยานบุคคลแล้วมีความจำเป็นต้องใช้ผลการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายเป็นหลักฐานสำคัญประกอบการพิจารณา และผู้ยื่นคำขอประสงค์เข้าร่วมโครงการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายและการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันและสิทธิของคนไทยที่ตกหล่นทางทะเบียนราษฎรของกรมการปกครองให้นายทะเบียนดำเนินการดังนี้ ๒.๑ ตรวจสอบคุณสมบัติของผู้ยื่นคำขอและคู่ตรวจอ้างอิงว่าสามารถตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายเพื่อพิสูจน์ความสัมพันธ์ได้หรือไม่ และสามารถเข้ารับการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายได้ที่หน่วยบริการใด ๒.๒ ให้นายทะเบียนพิจารณาจากผู้ยื่นคำขอที่มีความพร้อมในการเดินทางไปตรวจเป็นลำดับแรก โดยระบบโปรแกรมตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายจะกำหนดระยะเวลาการเดินทางไปตรวจภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่พิมพ์หนังสือส่งตัวเข้ารับการตรวจสอบการปฏิบัติตามกฎหมายกับหน่วยบริการ

ประเด็น	แนวทางปฏิบัติ
๒. วิธีการเข้าร่วมโครงการฯ (ต่อ)	๒.๓ บันทึกข้อมูลของผู้ยื่นคำขอและคู่ตรวจอ้างอิงในระบบการตรวจสอบพันธุ์กรรม พร้อมทั้งบันทึกข้อมูลหมายเลขโทรศัพท์ของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบผู้ยื่นคำขอ และคู่ตรวจอ้างอิง เพื่อใช้สำหรับการติดต่อประสานงาน ๒.๔ เมื่อบันทึกการรายการตามข้อ ๒.๒ แล้ว ให้นายทะเบียนพิมพ์หนังสือส่งตัวเข้ารับการตรวจกับหน่วยบริการ พร้อมทั้งแนบเอกสารรับรองภาพถ่ายบุคคล ๒.๕ ให้สำนักทะเบียนประสานกับหน่วยบริการ เพื่อบันทึกหมายวันเวลาเข้ารับการตรวจ แล้วแจ้งผู้ยื่นคำขอและคู่ตรวจอ้างอิงให้เดินทางไปตรวจตามวันเวลาที่ได้นัดหมายเอาไว้แล้ว
๓. หน่วยบริการที่เข้าร่วมโครงการฯ	การเลือกหน่วยบริการให้นายทะเบียนตรวจสอบเงื่อนไขตามข้อ ๒.๑ และความสะดวกของผู้ยื่นคำขอ ตามหน่วยบริการที่เข้าร่วมโครงการฯ ดังนี้ ๓.๑ โรงพยาบาลรามาริบัติ ๓.๒ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ๓.๓ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ๓.๔ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ๓.๕ โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา
๔. การเบิกจ่ายงบประมาณค่าตรวจสอบพันธุ์กรรม	หน่วยบริการทั้ง ๕ แห่งที่เข้าร่วมโครงการฯ จะแจ้งประสานการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายทั้งหมดไปยังกรมการปกครอง (สำนักบริหารการทะเบียน) โดยตรง
๕. ระยะเวลาการเดินทางไปตรวจ	เพื่อให้การดำเนินโครงการฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และไม่กระทบสิทธิของผู้ยื่นคำขอรายอื่นที่จะเข้าร่วมโครงการฯ กรมการปกครองได้กำหนดระยะเวลาการเดินทางไปตรวจภายใน ๓๐ วัน ซึ่งจะระบุเอาไว้ในหนังสือส่งตัว และหากพ้นระยะเวลาดังกำหนด ระบบจะจำหน่ายรายการการเข้าร่วมโครงการฯ และส่งคืนยอดเงินงบประมาณเข้าสู่ระบบ เพื่อให้สิทธิกับผู้ยื่นคำขอรายอื่นที่มีความพร้อมเข้าร่วมโครงการฯ แทน ทั้งนี้ กรณีดังกล่าวจะไม่ตัดสิทธิของผู้ยื่นคำขอที่ถูกจำหน่ายรายการข้างต้นจะเข้าร่วมโครงการฯ ในครั้งต่อไป
๖. บัญชีสำรองผู้เข้าร่วมโครงการฯ	กรณีที่ยอดเงินงบประมาณในระบบโปรแกรมการตรวจสอบพันธุ์กรรมไม่เพียงพอค่าบริการตามที่หน่วยบริการกำหนด แต่นายทะเบียนสามารถบันทึกข้อมูลของผู้ยื่นคำขอต่อไปได้ใน “บัญชีสำรองผู้เข้าร่วมโครงการ” ทั้งนี้ หากมียอดเงินงบประมาณเพิ่มเติม หรือผู้ยื่นคำขอรายอื่นไม่ได้เดินทางไปตรวจตามระยะเวลาดังกำหนด สำนักทะเบียนกลางจะพิจารณาจัดสรรงบประมาณ ให้ผู้ยื่นคำขอจากในบัญชีสำรอง โดยเรียงตามลำดับต่อไป

ประเด็น	แนวทางปฏิบัติ
๗. การยกเว้นการสอบพยานบุคคล	กรณีที่ผลการตรวจสอบพยานบุคคลปรากฏว่า ไม่ปฏิเสธความสัมพันธ์การเป็นบิดา มารดา หรือญาติร่วมสายโลหิตระหว่างผู้ยื่นคำขอและคู่ตรวจที่มีสัญชาติไทย เช่น รับรองความสัมพันธ์เป็นบิดาหรือมารดา และบุตร หรือเป็นพี่น้องร่วมบิดามารดา เป็นต้น ให้นายทะเบียนยกเว้นการสอบพยานบุคคลเพื่อรับรองความเป็นญาติร่วมสายโลหิตของบุคคลดังกล่าว เพราะจะเป็นการเรียกตรวจหลักฐานเกินความจำเป็น และเป็นการกระทำที่ถือว่าการใช้ดุลพินิจที่ไม่เป็นไปตามกรอบของกฎหมายและระเบียบปฏิบัติ
๘. การดำเนินการเมื่อได้รับผลการตรวจสอบพยานบุคคล	เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้รับผลการตรวจสอบพยานบุคคลแล้ว ให้ดำเนินการแจ้งผู้ยื่นคำขอทราบโดยทันที พร้อมทั้งดำเนินการแจ้งการเกิดเกินกำหนด หรือเพิ่มชื่อและรายการบุคคลเข้าในทะเบียนบ้าน หรือลงรายการสัญชาติไทย หรือกรณีอื่นตามที่โครงการกำหนดฯ ให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน หากปรากฏพบว่าสำนักทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นโดยไม่ดำเนินการหรือดำเนินการไม่ครบถ้วน เนื่องจากการไม่เอาใจใส่ ขาดความตั้งใจในการปฏิบัติงานหรือละเว้นการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานดังกล่าว ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ดำเนินการลงโทษทางวินัยโดยไม่ชักช้า หากพ้นระยะเวลาที่กำหนดแล้วยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จให้รายงานปัญหาและอุปสรรคให้สำนักทะเบียนกลางทราบทุกกรณี
๙. การรายงานผลการดำเนินการ	เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้รับผลการตรวจสอบพยานบุคคลเพื่อใช้เป็นหลักฐาน และเมื่อได้ดำเนินการแจ้งการเกิดเกินกำหนด หรือการเพิ่มชื่อและรายการบุคคลเข้าในทะเบียนบ้าน หรือลงรายการสัญชาติไทย หรือกรณีอื่นตามที่โครงการฯ กำหนดแล้ว ให้บันทึกข้อมูลผลการดำเนินการ และเลขประจำตัวประชาชนที่ได้รับการจัดทำเข้าสู่ระบบโปรแกรมการตรวจสอบพยานบุคคล เพื่อรายงานสำนักทะเบียนกลางทราบ

ส่วนการทะเบียนราษฎร สำนักบริหารการทะเบียน
กรมการปกครอง โทร. ๐ ๒๗๙๑ ๗๓๑๒ ๖